

MAITIŠÔ

LOKWALÔ LWA BANA BA BA RATANG GO ITISA LE GO UTLWA MAFOKO A A BA RUTANG

Barutwana ba ka ruta bana mo Kgatong ya B ya
bana ba babotlana kgotsa mo Kgatong ya Ntlha
ya Sekolô ka mafoko a lokwalô lo.

Lo kwadilwe ké bakwadi ba "Tsala ya me."

— Kgatišô II. —

MAITIŠÔ

LOKWALÔ LWA BANA BA BA RATANG GO ITISA LE GO UTLWA MAFOKO A A BA RUTANG

Barutwana ba ka ruta bana mo Kgatong ya B ya
bana ba babotlana kgotsa mo Kgatong ya Ntlha ya
Sekolô ka mafoko a lokwalô lo.

Lo kwadilwe ké bakwadi ba "Tsala ya me."

— K g a t i š ô I I. —

Vierde Druk.

Kgatišo ya Nas. Pers, Bpk., Bus 267, Bloemfontein.

1949.

NASIONALE PERS BEPERK

Bus 267

Bloemfontein

Bantu Studies Dept.

941.4924/57

Thutò ya 1.

Ditlhaka tsa Mafoko
le

Maina.

<i>a</i>	a	ama	<i>A</i>	A	Anna
<i>b</i>	b	baba	<i>B</i>	B	Bile
<i>d</i>	d	dula	<i>D</i>	D	Dimo
<i>e</i>	e	eba	<i>E</i>	E	Eli
<i>ê</i>	ê	êma	<i>Ê</i>	Ê	Êmaêma
<i>f</i>	f	fêla	<i>F</i>	F	Filip
<i>g</i>	g	gôga	<i>G</i>	G	Gapê
<i>h</i>	h	huma	<i>H</i>	H	Hosea
<i>i</i>	i	isa	<i>I</i>	I	Israêlê
<i>j</i>	j	ja	<i>J</i>	J	Johane

<i>k</i>	k	kala	<i>K</i>	K	Khama
<i>l</i>	l	lela	<i>L</i>	L	Letsiê
<i>m</i>	m	monna	<i>M</i>	M	Mangaung
<i>n</i>	n	nama	<i>N</i>	N	Namane
<i>o</i>	o	opê	<i>O</i>	O	Olehile
<i>ô</i>	ô	ôpa	<i>Ô</i>	Ô	Ôtaôta
<i>p</i>	p	pula	<i>P</i>	P	Pilane
<i>r</i>	r	rata	<i>R</i>	R	Rakhoi
<i>s</i>	s	sala	<i>S</i>	S	Sara
<i>t</i>	t	tirô	<i>T</i>	T	Tumêlô
<i>u</i>	u	utlwa	<i>U</i>	U	Utlwang
<i>w</i>	w	wêla	<i>W</i>	W	Wapula
<i>y</i>	y	nonyane	<i>Y</i>	Y	Yakgomo

THUTÔ YA 2.

DITLHAKA TSE DIKGOLO KE TSA GO DIRANG?

1. Dithaka tse dikgolo di na le molaô o di kwalang ka ôna.

2. Molaô wa pele ké go re, ha O simolola go kwala, O simololê ka tlhaka e kgolo.

3. Molaô wa bobedi o re, maina otlhe a batla go simololwa ka dithaka tse dikgolo. Mme go tewa maina a batho, le a ditšhaba, le a dinaga, le a metse, le a dithaba, le a dinoka, le a dikgwedi, le jalojalo.

4. Adam ké leina la motho, Barolong ké leina la sengwe sa ditšhaba, Kalahari ké leina la naga, Mangaung ké leina la motse, Thababosigo ké leina la thaba, Khaba ké leina la noka, Lwetsi ké leina la kgwedi. Re kwala tshimologô ya leina lengwe le lengwe ka tlhaka e kgolo.

5. Molaô wa boraro o re. Ha O feditse polêlô, O bêê Khutlô (.), le ha e le Taêlô (!), le ha e le Potšô (?), mme ha O tšwêlêlapele mo polelong ya gago, O kwalê tshimologô ya lefoko le le salang moragô ga tšhupô e e ntseng jalo ka tlhaka e kgolo.

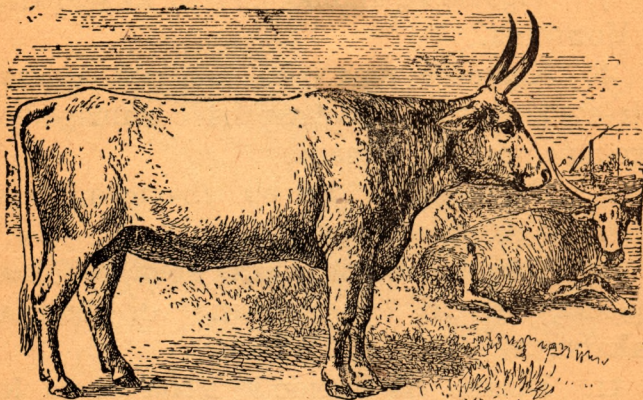
6. O kwalê jaaka jaana, Ke lapile, ke a lala. Ao, ke lapile jang! A le wêna O lapile? Nyaa, ke tlhaga thata.

7. Mme ha O kwala Phegêlwana (,), le ha e le Phegêlô (;), O se ka wa kwala tshimologô ya lefoko le le salang moragô ga tšhupô e e ntseng jalo ka tlhaka e kgolo, O e kwalê ka tlhaka e pôtlana.

8. O kwalê jaaka jaana — ga twe, Monna o sa le mo teng ga ntlo ya gagwê. O kwalê tshimologô ya Monna ka tlhaka e kgolo, gonne “ga twe”, le ha e le “a re”, le ha e le “ba re” ké ona mafoko a a tlisang mafoko a maša, mme re kwala tshimologô ya mafoko ka tlhaka e kgolo.

THUTÔ YA 3.

KGOMO

Kgomo kgosi kgotla lobese bedisitšwe

1. Kgomo ya rona ké e. E sisitse, e re naya maši a a monate.

2. Batšwana ba re, Kgosi ké kgotla; mme e bile ba re, Kgotla ké kgomo.

3. Motšwana wa bogologolo o na a sé na madi. O na a na le dikgomo. Dikgomo di ne di le dintsi, di nna kwa morakeng.

4. Kgomo e ne e mo naya sejô sa malatsi. Sejô sa malatsi e ne e le maši.

5. Go na le maši a lobese le a a bedisi-tšweng, a go apaya bogôbê.

6. Nama ya kgomo e a jêwa. Letlalô le a šugwa, le dirwe diaparô.

7. Kgomo ké khumo, ké sejô, ké seaparô sa Motšwana.

8. Kgomo e tona e ka nna pôô kgotsa pelesa; kgomo e e tsalang ké e namagadi; Kgomo e nnye ké namane.

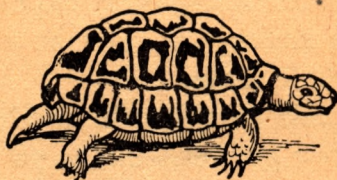
9. Dinamane di rata go tshameka, di a ralotsa, e bile di a kalapa.

10. Dikgomo tse di gogang koloi ké tšôna dipelesa, tse di pagangwang di bidiwa makaba.

11. Dinaka tsa kgomo le tšôna di na le ditirô. Go dirwa dinaka tsa motšoko ka tšôna, e bile go nwêlwa mo go tšona.

THUTÔ YA 4.

KHUDU.

Khudu khuti phala phuti phatê
ngwetsi betsi ngwana thamo

1. Modisa wa kgomo o bônang? Modisa
wa kgomo o bôna khudu.

2. Khudu ké eng? Khudu ké ngwe ya ditshedi tse dinyenyane tsa naga. Khudu e mo teng ga logapa lo lo thata.

3. Ha khudu e tsamaya O ka bôna tlhôngô, thamo, mogatla le maoto a yôna. E na le maoto a le manê.

4. Khudu e bonya, ga e na lobelô, gonne e na le go rwala logapa lwa yôna. Logapa lo na le dikgapana di le dintsi, dingwe di potlana, tse dingwe di tonna. Ha ngwana a le bonya, mmagwê o tle a re, A o bonya jaaka khudu?

5. Khudu e baya mae, mme ga e elame mae a yôna. Khudu e fitlha mae no mmung, mme ka thušô ya mogote wa letsatsi dikhudu tse dinyenyane di thujwe. Dikhudu tse dinyenyane di thuba dikhadu tsa mae, ha di tsalwa. Basimane ba ba disang dikgomo ba batla mae a khudu mo nageng, ba ja mae a. Ba re, A khudu a monate thata.

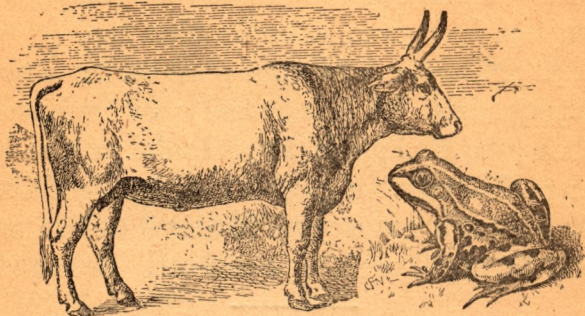
6. Ha pula e na, kgotsa ha khudu e bôna motho, e a tle e gonyetse tlhogo ya yôna.

7. Ya re mariga a tla, khudu e iphitlhe mo mošaweng, e re selemô se tla, e tšwe.

8. Seane sa re, Khudu ya mariga e itsiwe ké mmei.

THUTÔ YA 5.

KGOMO LE SEGWAGWA.

Segwagwa buduloga retologa phanyêga
ikgogomosa maikaêlêlô moikgodisi

1. Ka letsatsi le lengwe e rile kgomo
ngwe e fula ha nokeng ya bônwa ke segwagwa.

2. Ka go ipôna bonyenyane segwagwa sa
eletsa bogolo jwa kgomo. Sa gôpa môya, sa
buduloga; sa botsa kgomo, sa re, A ga ke
lekane nao? Kgomo ya se šêba, ya re, Lesa tseo,
O ka tla wa tshêgwa ké batho.

3. Segwagwa sa boêla gapê sa buduloga
se tiisitse; sa botsa gapê, sa re Jaanong ké
mokaé? Kgomo ya se lebêlêla, ya retologa, ya

re, Segwagwa sele se itirileng ha se tšhwana le selwana fêla jaana.

4. Jalo segwagwa sa tlalwa ké pelo, sa buduloga thata thata gore se tlê se lekanê le kgomo; mme ya re se sa budulogile, sa phanyêga ka legare, sa šwêla gôna fao.

5. Naane e, e re ruta gore motho a se ka a ikgogomosa. Ha a ikgodisa o tla tshêgwa ké ba bangwe. Moikgodisi ké moipolai yo o sa lelelweng. Maikaêlêlô a gagwê ga a ke a a fitlhêla, o tle a šwe, a nyatsegile. Modimo o o sa palelweng ké sepê, o tlô o kokobetse moikgodisi.

THUTÔ YA 6

DIRUIWA.

Koko kokwana pudi potsane nku
kwanyana kolobê kolojana

1. Rona batho re rata go rua. Diruiwa
tša rona ké tse dintsi. Kwa gae go na le dintša

tse pedi le dintšanyana tse nnê. Le katse e gôna e e bolayang dipêba.

2. Bogologolo ntša le katse di ne di nna mo nageng e le dibatana; mme motho a di rua. Motho a rua le dinonyane. Ba bangwe ba rua le maeba.

3. Dikgomo ké tšôna diruiwa tse di thusang batho thata ka maši a tšôna. Le gôna di re thusa ha go lengwa, le mo go gogeng dikoloi. Tonki le yôna e tle e golegwe e goge. Tsa rona di itse le go rwala dikgetse tsa mabêlê le tsa bupí. Malomê ó rekile pitse, yôna e a palangoa, e thuba le lobelô.

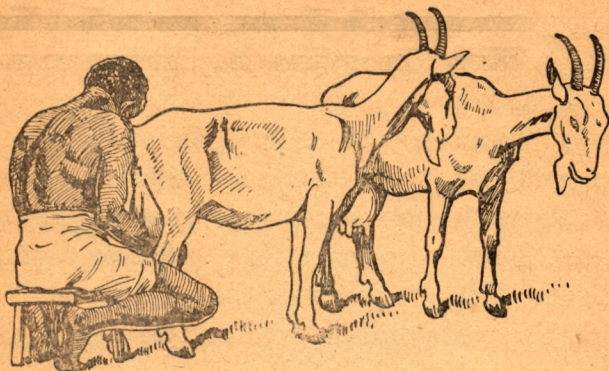
4. Seruiwa se sengwe gapê ké kolobê. Yôna e ratwa, ha en nonne, ka gonne batho ba e ruêla mahura a yôna. Fêla yôna e tšhwe-nya ka go rata lešwê le dirêtsê.

5. Dipudi le dinku tsa rona ké tse dintsi; ké tšôna tse rona bana re di kgônang. Dipotsane le dikwanyana di tloa le rona lwapeng. Diruiwa tse dingwe re itse, go twe, Koko le kokwana; nku le kwanyana; katse le katsana; kgomo le namane; kolobê le kolojane.

6. Bolêlang, bana ba tse di latelang-êšêla, ntša, pitse, tau, phiri!

THUTÔ YA 7.

PUDI.

bokhutsanyane makakaba letšomane
ditlhare mafatlha logora mahura

1. Pudi ké seruiwa se senyenyane. E na le letlalô la boboya jo bokhutsanyane le dinakana tse di obegileng.

2. E ja bojang, le makakaba a ditlhare, le ditlhatsana tsa mefuta yotlhe. Ha e fula makakaba a ditlhare, e êma ka maoto a mabedi jaaka motho.

3. Pudi e rata go tsamaya e le yosi, ga e rate go nna mo letšomaneng, ha e fula, jaaka dinku di rata go nna mo letšomaneng, ha di fula.

4. Ha modisa wa dipudi a sa dise dipudi tsa gagwê sentlê, dipudi di tla timêla, di siele mo masimong a batho, di senye masimo.

5. Pudi e rata naga ya dithota le dithabana, e tle e tlolele godimo ga majê, e nne ha gare ga mafika a mantsi mo modisa o tleng a e fitlhele gôna.

6. Ha O dirêla dipudi tsa gago lesaka, O se ka wa le dira ka majê; dipudi di ka tlolela kwa ntle ga lorakô; O le dirê ka logora.

7. Re ka gama pudi e namagadi, maši a yôna a mahura a botshe. Ha pudi e tsala, e ka tsala mafatlha, ga e tsale potsane e ngwe fêla jaaka nku. Re a gakgamala, ha pudi e sa tsale dipotsana tse pedi, tsa mafatlha.

8. Re rata pudi ka ntlha ya nama ya yôna le maši a yôna. Mošugi o šuga letlalô la pudi. Thari ké letlalô la pudi le le šugilweng. A O sa gopola motlha o O no o le mo tharing, e mmago o na a Go bêtêga ka yôna?

THUTÔ YA 8.

LEKANYANA LE ÊSÊLA.

1. Ga twe, Lekanyana le kile la eletsa nama ya êsêla. La bôna êsêla e fula, e le yosi mo thabeng.

2. La tla ka maanô la re, Pula, kgosi! Nna ke ngaka, ke itse ditlhare tse tšotlhe; ga go na bolwetse jo bo mpalêlang. A e fêla e le rure ha ba re, O bolawa ké molala? (Lekanyana le ne le ithaya le re le tla tšhwara êsêla ka molala.)

3. Êsêla ya re, Nyaa, kgosi! Nna ke tšhwengwa ke leoto. Pôta ka fa moragô ga me O bônê se se mpabang ka fa tlhakung.

4. Lekanyana la ithaya, la re, Êsêla e a dumêla; ke tla re ke e alafa leoto, ke be ke e tlolêla godimo. Ya re le atametse mogatla wa êsêla, la re, Mpolêlêla! O bolawa ké leoto lefe?

5. Êsêla ya re, Ké ôna oo mabedi, mme ya tsenya tlhôngô, ya raga lekanyana ga ngwe, ga bedi, ga raro, e ntse e re, Ngaka ké nna! Ké nna ngaka!

6. E rile lekanyana le pitikologa, la bo le sia ka a mararo, e seng a manê. Êsêla ya ikgantsa, ya re, Ke laile molotsana yole, ke mo alafile.

7. Go jalo letlhale lea tle le gakwe ké
matlhale a lōna. E ka re O re o bolaya motho
yo mongwe, go ipolaya wēna ka wesi.

THUTÔ YA 9.

THUTÔ.

Tshipi matlapa thapêlô balekane
tšhwanetse

1. Thutô e molemô thata. Bana, lo tšhwanetse go e rata. Ngwana mongwe le mongwe o tšhwanetse go itse molemô wa yôna.

2. Mošô le mošô re bileliwa sekolong ka tshipi e e lelang. Tshipi e lela ka nako ya bošupa mo selemong, mme mo marigeng e lela ka nako ya bofêra mmedi.

3. Re na le tshipi e tonna, e leng tshipi ya kêrêkê. Re ka utlwa lentšwe la yôna, re sa le kgakala. Morutwana wa bana o na le tshipi e ngwe, ké tshipinyana. Morutwana o e letsa, ha a rata gore re rulaganê, pele re ise re tsêne mo sekolong.

4. Tlhôgô ya barutwana o letsa tšhipinyana gangwe le gapê go itsise barutwana ba bangwe ba ba mo thusang lobaka lwa go ruta thutô e ngwe.

5. Ha re sena go tsêna mo sekolong re a tle re opele sefela, mme re be re rapele Thapêlô ya Morêna. Re ithute le lefoko la Modimo. Ha nakô ya lefoko la Modimo e fêla, ké gôna re tlang re ithute dithutô tse dingoe.

6. Dithutô tse dingoe tsa basimolodi ké tse: —ké go dira dipalô, le go bala, le go kwala, le go ôpêla.

7. Ngwana wa sekolô o rutwa pele pele go rata Modimo, le go rata balekane ba gagwe, le go rata batho ba bangwe ba ba leng bangka-êna, jaaka a ithata.

THUTÔ YA IO.

NNAKÊ WA MOSIMANE.

1. Wêna, wêna, nnakê
Ke go rata tôta, tôta.
Bôna, bôna nnakê,
Ke go rata rure, rure.
2. L'wêna, l'wêna, Toto
O re ratê tôta, tôta.
Leba, leba, s'mane,
Ke go rata rure, rure.
3. Rara, mama, nnaka
Ba go ruta tôta, tôta.
Leka, leka, s'mane,
Go rutêga rure, rure.
4. S'mane, s'mane, s'mane,
Ke go rata tôta, tôta.
Nnakê, nnakê, nnakê
Ke go rata rure, rure.

THUTÔ YA II.

KE THUSA MME.

Dira dirisa sila sidisa ngwana bana
tlhatšwa tlhatšo rwala rwele.

1. Ha nna ke ile sekolong, mmê ó sala a tšhwere ditirô tse dintsi. O dira letsatsi lotlhe, mme ga a ikhutse. Nna ke a tle ke mo thuse, gore a bônê go ikhutsa.

2. Ha rona bana re tšoga mo dikobong, re a tle re bône go setse go gotsitšwe molelô. Nna ke tsee loheêlô ke heele mo tlung, ke phuthe dikobô, ke di alole sentlê. Ke ngwe ya ditirô tse ke thusang mmê ka tšôna.

3. Ha sekolô se dule, le ka Matlhatšô ke tle ke thuse mmê mo ditirong. Ke na le moêtana wa ka; kwa nokeng nka ya ke le nosi, ka ya go ga metsi. Dikgonyeng ke ya le ba bangwe, ke boe, ke rwaletse ngata ya ka, ke e rwele ka tlhôngô.

4. Ke na le tshilô ya ka; ha mmê a sila, le nna ke a mo sidisa. O tle a nthome go ya go sêla bolôkô jo bo dilang. Go dila gôna ke sa go ithuta.

5. Go fêtlha pitsa ka lofêtlhô ke go lekile,

ka go lesa ha diatla tsa ka di lapa. Ke thusa ka go tlhatšwa megotšana le dijana.

6. Go apaya, le go tšhola bogôbê ke tla go kgôna, ha ke godile, ke le kana ka nkgolole. Dirang jalo gê, basetsana!

THUTÔ YA 12.

KE THUSA RRÊ.

Lantlha (Lamošupologô) Labobedi Laboraro
Labonê Labotlhanô Lamatlhatšô
Lamorêna. (Latshipi)

1. Nna ha ke tšoga go sa le mošong, ke ya sakeng le rrê. Re ya go gama dikgomo. Go gangwa di le tharo. Tirô ya me ké go kotêla dinamane, le go isa maši kwa lolwapeng. Ke ratile go hesa thata. Maši a, a nowa e le lobese, kgotsa a bedisitšwe, e le bodila.

2. Ka Lamatlhatšô dikgomo di disiwa ké rona basimane. Re di isa mafulong a a kwa dithabeng; motshegare di tle nokeng. Go disa re a go rata ka re a bo re thusa borraetšho.

3. Ka malatsi a mangwe go tlhaolwa dipholo, di golegwe mo dijokong go lengwe. Rrê a tšhware mogoma, nna ke kgwetse, nnakê

a tšhwere kgolê. Ha ke gala ke thwanya seme, dipholo di tle di goge. Motlhang go rôjwang medirô e be e le e mentsi. Go rorêlwa legwetla kwa magaeng.

4. Le mo lolwapeng ke a thusa. Bogolo ha rrê a ile loetong. Dikgong di rathiwa ké nna, Go ya go rêka ke rongwa ké mmê. Rrê o tle a itumele thata, a re, Ha ke thusa mmê, ké gôna ha ke thusa êna rrê ka esi. Balekane, a re thuseng batsadi!

THUTÔ YA 13.

SEFELA SA SEKOLO.

1. Letsatsi le a thaba. E! a re tšogeng!
Re gopolê sekolô, go tla nna mo teng.
2. Re tthapê makgomê mo difatlhogong
Le a a dinaô, le mo mabogong.
3. Mmaetšho a lere tse re ka di jang
Le maši go a nwa a re a ratang.
4. Re tsaya dikwalô tse re di tlhông
Ké tšôna tse morutwana o di lôpang.

5. Lo reetsê, ké tshipi e re e utlwang
Jaanong re tabogê, re re, Sianang.
 6. Moruti wa rona o fa mojakong,
Re mo dumedisê ka fa tshiamong.
 7. Rona rotlhe re eme mo thulaganyong
Fa pele ga ntlo go tšêna sekolong.
 8. Re dira thapêlô; mme re ôpelang?
Re ôpêla difela tse re di ratang.
 9. Re rutwa go tshela ka fa Modimong
Go bala dipalô le mo dikwalong.
 10. Le gôna re kwala le mo matlapeng
Le go bolêlêlwa tsa mo dianeng.
 11. Dithutô ké tse di re tlhalefisang
Mme di re baakanya mo re sepelang.
 12. Mme ka go fedile tsa kwa sekolong
Re boêla kwa gae, re itumetse pelong.
-

THUTÔ YA 14.

MAITSEÔ A BANA BA BA RUTEGILENG.

Lefatshe tšhwanetse dinonyane diphôlôfôlô
utšwang buisanang legodimong diragalang

1. Bana, lo tshwanetse go itse gore lo bana
ba Modimo. Modimo o bopile batho le dilô
tšotlhe tsa lefatshe.

2. Re le bana, re tšhwanetse go ratana.
Bana ba ba siameng ba na le bonnô kwa
legodimong.

3. Bana ba ba sa siamang ké ba mmaba.
Ba ba siameng ba na le baengêlê ba bantle-
nyana ba Modimo.

4. Modimo o mogolo thata. O bôna sengwe
le sengwe se se diragalang mo lefatsheng. Bana
ba ba sa utlweng, Modimo o a ba bôna. Le bôna
ba ba bolêlang maaka, Modimo o a ba utlwa.
Ngwana mongwe le mongwe yo o buang maaka
a itse gore Modimo o mo utlwile.

5. Modimo ga o rate ngwana yo o
utšwang. Bana e re ba le bosi ha ba tsaya
dilô tse e seng tsa bôna, a ba itse gore Modimo
o teng, o a ba bôna.

6. Bana ba ba rogakanang le bôna

Modimo ga o ba rate, ka gone ga se tshiamô go rogakana.

7. Bana ba Modimo ké ba ba ratanang, ba ba sa lwaneng le ba ba buisanang sentlê, le ha motho a ba diretse mašwê.

8. Bana ba ba tšenang sekolô sa Sondag, ba dira sentlê. Bogolo e re ba na le madinyana, a ba a abêlê go thusa tirêlô ya Modimo.

9. Modimo o rata bana ba ba thusang difofu le digôlê ka go ba dirêla.

10. Bana bangwe ba teng ba ba itšhogang ka dinonyane tsa Modimo le diphôlôfôlô. Botlhe ba, Modimo o tla ba watlhaya.

11. Bana, utlwang molaô wa bagolo ba lona!

THUTÔ YA 15.

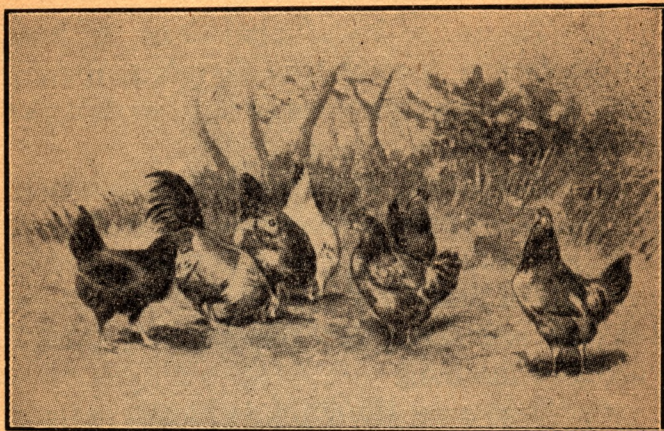
MODIMO WA KA O LENG LORATÔ.

1. Modimo wa ka o leng loratô,
Moregolodi yo o nthatang.
Ké gôna ke buang, Modimo wa ka
Mong wa lorato, o nthata jang!

2. Ke ne ke šule lošong lwa dibe
Jesu o tlile, yo o ntšosang.
Ké gôna ke buang, Modimo wa ka,
Mong wa loratô, o nthata jang!
 3. Ke ne ke letse fifing la dibe
O roma Jesu, yo o ntšhwêlang,
Ké gôna ke buang, Modimo wa ka,
Mong wa loratô, o nthata jang!
 4. Jesu Morêna o intšhwarêla
Melato ya ka e e ntšhwenyang.
Ké gôna ke buang, Modimo wa ka,
Mong wa loratô, o nthata jang!
-

THUTÔ YA 16.

KOKO.

dinamagadi mamphorwana dikokwana
kakatletsa thuba phakalane diphuka
setlhaga kelekile

1. Mo lolwapeng lwa rona go na le dikoko. Tse dikgolo di tlhano; ké koko e tona le tse dinamagadi di le nnê.

2. Ngwe ya tšona e na le dikokwana. Re bitsa dikokwana mamphorwana. Koko e ne ya elama mae malatsi a mašomê a mabedi; mme ya thuba mamphorwana, a le lešomê.

3. Mmamamphorwana a fatafata mbu, a senkêla dikokwana tsa gagwê dijô. E rile koko e bôna dijô ya kakatletsa mamphorwana gore a tlê a jê.

4. Ya re e bôna phakalane e bitse mamphorwana, a siele kwa go yôna, mme e phuthele mamphorwana ka fa tlase ga diphuka tsa yôna.

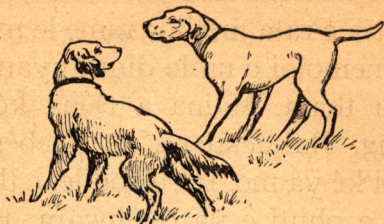
5. Maabane ke kelekile setlhaga sa dikoko tsa rona. Ke bonye se na le mae a matlhano. Le lengwe mmê o le apeile, a le mpha gore ke le jê. Mae a mararo a rêka kofi. La botlhano le sa setse setlhageng gore dikoko di tlê di bêêlê a mangwe mo teng.

6. Mmê o re, Ha dikoko di atile, re tla di rekisa, re rêkê diaparô.

7. Koko e tona e disa dikoko; e kua mogosi gore e tšhosê phakalane. Koko e tona e tšosa batho, ha bosigo bo sa, e lela gangwe le gapê.

THUTÔ YA 17.

NTŠA.

disa modisa dira modiri tšoma
motšomi ruta moruti.

1. Rrê o na le dintša tse pedi; maina a tšona ké Alosankila lê Lolememoloi. O tle a tšwe natšo, ha a ya go disa. Alosankila e na le lobelô lo logolo. Malôba e tšhwere mmutla kwa nageng, le gôna e itse go sesêla thata. Rrê o di bitsa ka maina a tšona le ka molodi.

2. Mo lolwapeng dintša di thusa batho. Ntša ké modisa yo o ikanyegang wa lolwapa lwa motho. E na le ditsêbê tse di itseng go utlwa selô se sa le kgakala.

3. Ha e utlwa sengwe e tšholetsa ditsêbê pele. E itse go ngongorêgêla, motho a sa le kgakala, kgotsa sengwe se se tlang.

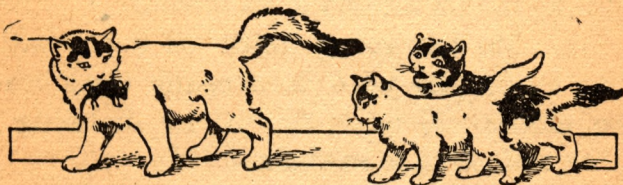
4. Gantsi bosigo ga e rôbale. Magodu a tshaba ntša, ka gonne e tšhosa batho ka go bogola. E disa batsamai, le diphôlôfôlô tse di lalang, di tšhwenya bosigo.

5. Ntša e rata motho; mme le motho o a e rata. Lolememoloi e na le dintšanyana tse nnê. Ke di rata thata. Maina a tšôna ké a: Sibi, Kwakeyang, Babuêlateng, le Tšebêntlhana.

6. Sibi ké ya me. Ha e godile, e tla tšhwara mebutla. Le phuti e tla e tšhwara. Ke e bôna ka botlhaganyana jwa yôna. Ka na bo rraetšhomogolo ba re, Ntšanyana e bônwa mabotobotong.

THUTÔ YA 18.

KATSE.

Mebalabala dibatana tshameka dikologa
ditshila kukunêla pitikana.

1. Katse ya rona e na le bana. Ké dikatsana tse tharo. Ya pele ké e tšhweu; ya bobedi ké ntšho; ya boraro ké e e mebalabala.

2. Ke dibatana tse di ratanang. A O kile wa di bôna, ha di tshameka le mma tšona? Di a tshegisa. O ka di bôna, ha di tshameka ka megatla ya tšôna, di re di a e loma, mme di palêlwa. Mme ka go leka go tšhwara megatla ka melomo ya tšôna, o ka bôna di dikologa, di wa, di pitikana fa fatshe.

3. Ha di lapile mma tšôna o di isa marôbalong. O di rwala ka molomo, ngwe le ngwe e le yosi.

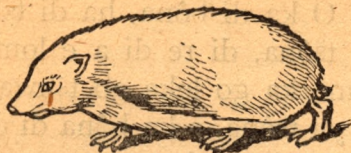
4. Mma dikatsana o di êla tlhôkô thata. O di ruta go tšhwara dipêba gore e re ka mošô a šule, di se ka tsa tlhôka go itshedisa. O ka bôna, a di ruta ka pêba e o e tšhwereng, gone le tšôna di leka thata go e tšhwara.

5. Katse e ila ditshila. E tlhapa ka mathe sa yôna ka letšôgô la yôna.

6. Katse e re thusa ka go bolaya dipêba le dinôga. E re senyetsa fêla, ha e kukunêla dinonyane le dikokwana.

THUTÔ YA 19.

PELA.

Phôlôfôlô phôlôfôtšwana dikgaga
matlakala kagisanyô ikgêthêla
gakgamatsa loôbô.

1. Pela ké phôlôfôtšwana e e dulang mo dithabeng. E rata go nna mo mafikeng le mo dikgageng. E fula bojang le matlakala a ditlhare. Ha letsatsi le tlhaba, re e bôna e dutse mo mafikeng a magolo, e sekametse letsatsi. E tshaba maru le phefô. Motlheng wa pula ga e tšwe mo loobong lwa yôna.

2. Ha ba re, Ké sebatana, ba bôna mênô a yôna a matelele. Le gôna e a loma, ha O e tšhwara, e sa tshela. Ké sebatana rure sa go loma. Dipela ga di na kagisanyô. Mo di nnang teng o ka utlwa di lela, di lomana.

3. Se se gakgamatsang ké ha pela e sé na mogatla. Ké eng ha e sé na mogatla jaaka diphôlôfôlô tse dingwe di na nayô?

4. Ba re, Mole diphôlôfôlô di se na go botšwa, di ne tsa bileliwa go ya go tsaya megatla. Tšotlhe tsa ya, tsa ikgêthêla megatla e di e ratang. Pudi ya tloga le mogatlana wa yôna o monyenyanane; nkú ya rwala o mogolo; kgomo ya tsaya o motelele wa go boka dintsi; pitse ya itlhôpêla wa boditse.

5. Pela yôna ya tšwafa go ya, ya romeletsa ka diphôlôfôlô tse dingwe, ya re, Bagaetšho, nna lo ntleleng le mogatla! Tsa dumêla, mme tsa se ka tsa tla naô. Pela ya tlihoka mogatla. Le jaanong e sa o lwanêla le bana ba yôna.

6. "Go roma go monate; fêla ga go use pelo," bagologolo ba rialo, mme ba buile ba itse. Kana ga go lefoko lepê la bôna le le wetseng fatshe.

THUTÔ YA 20.

PUDI LE PHOKOJE.

melatšwana boferefero tlhomogile
tlhatloga lenyôra se'liba lebeletse.

1. E kile ya re mo selemong senwê bontsi
jwa metšwedi le melatšwana ya tšha. Diphô-
lôfôlô tsa naga tsa bola'wa ké lenyôra.

2. Phokojê ka go itse seane se se reng,
Maanô ga a site, go sita a lošo, êna a tshela ka
maanô a gagwe.

3. Le ha go ntse jalo diphôlôfôlô tsa bo
di utlwile ka ga bofefere jwa gagwê mo go

malomagwê e leng phiri. Pudi ka boeleele jwa yôna ga ya ka ya tlhalefa phokoje.

4. Tsatsi lengwe, ga twe, Phokoje e kile ya ya sedibeng, a batla metsi. Ya tsêna, ya nwa, ya tlosa lenyôra. Ha e re, ke a tšwa, ya palêlwa, gonne sediba se ne se le mokong. Phokoje ya sitwa go tšwa.

5. Ya re e sa dutse, e tlhomogile pelo, ga tla pudi; le yôna e batla metsi. E rile ha e bôna phokoje, ya re, Phokoje, naa, a metsi ao a a monate? Phokoje a re, Mmalo! a monate rure, monate wa ôna o tšwa ka ditsêbê.

6. Pudi le yôna ya tsêna, ya nwa, ya ba ya ikutlwa monate. Ha e re, ke a tšwa, le yôna ya palêlwa go tthatlhoga mokong.

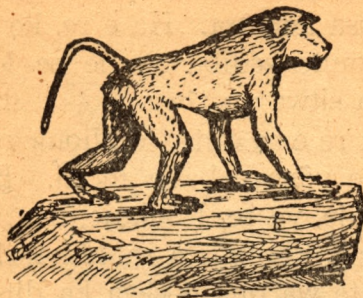
7. Phokoje ya re, A re logê maanô, re tlê re tšwê. Pudi ya re, Jang? Phokoje ya re, Ke tla tlolêla godimo ga magetla a gago; e tle é re ha ke dule, ke Go tšhware ka dinaka, ke Go ntshetse ka fa ntlê.

8. Pudi ya dumêla. Phokoje ya tlola, ya tšwa. Mme Pudi ya êma, e lebeletse phokoje gore a e ntshê.

9. Fêla Phokoje ya okomêla ya tshêga, ya re, Lesilô ké wêna! Ehe! Wa re O ikantse phokoje! Sala gônê moo mo moleteng. Nna, ke sa ya go ipatlêla dijô.

THUTÔ YA 21.

TŠHWENE LE NKWE.

Kgatlana kgatlantsha lokwalô lokwalonyana
lokwalonyaneng êlatlhoko ikêlêtlhoko
tlhoboga itlhoboganya.

1. Ba re, Bogologolo nkwê le tšhwene di
ne di sa tlhōana ka mokgwa o wa metlha eno.
Di ne di ratana, di bile di êtalana.

2. Tšhwene e rile e etetse nkwê, ya e
fitlhêla e feditse tirô tsa ntlo tšotlhe, go heetswe
ntlo, e bile e ntêwa ké phefo. Tsa dula mo
lolwapeng lwa nkwe, di itumetse letsatsi, la ba
la dikêla; tšhwene ya itse go boêla gae.

3. Motlha nkwê e tlang go tlhōla le
tšhwene, tšhwene e akofe, e tšwe lolwapeng

lwa yôna, gore di kगतlanê ka fa ntlê ga lolwapa, di tlê di tlhôle teng. Mo teng ga ntlo ya tšhwene nkwê e ne e sa go itse.

4. Ka letsatsi le lengwe la pula, nkwê ya tshabêla mo lolwapeng lwa tšhwene. Tšhwene ka go tshaba go kolôba ya se ka ya e kगतlantsa. Nkwê ya tsêna mo tlung ya tšhwene.

5. Tsatsing leo tšhwene ya aša ditlhong, ka gonne mabebe a ne a tletse ka ntlo, bana ba le dithôkô, ntlo e tletse lešwe gotlhe gotlhe. Menkgô e ntshitse go nkg, go re, Phuu ! Bana ba tšhwene ba tletse lešwe, ekeke ke ba ba sa itseng metsi.

6. Botsala jwa fêla gônê fa; nkwê ya se ka ya tlhola e baya leroo mo tlung ya tšhwene.

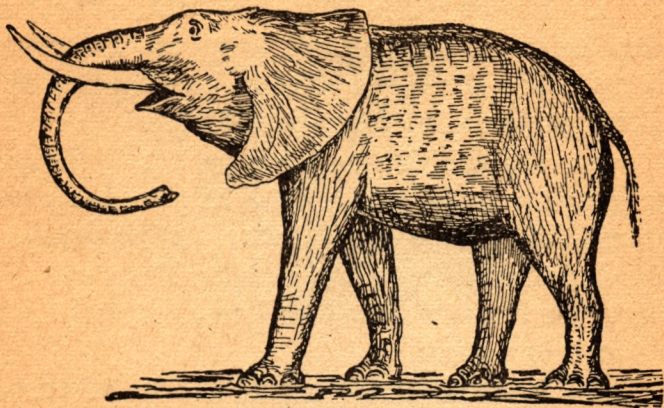
7. Ke gône, bana lo ikêlêtlhôkô, lo tla itlhoboganya le ba ba sa rateng lešwê, ha lo na le mekgwa e e mašwê.

8. Mekgwa e e mašwê ké go bua maaka, go lwana, go rogakana, go ikana ka leina la Modimo, go tshêga ka batho, le tironyana tšotlhe tsa bana ba ba makgakga.

9. Ngwana mongwe le mongwe yo o balang mo lokwalonyaneng lo, o tšhwanetse go bo a itse "Thapêlô ya Morêna" le "Melao e e šome."

THUTÔ YA 22.

TLOU.

Borwa Bokone Beihêlê Egepetô
dithutlwa selôpô gompijeno itsetsepêla
itshêba.

1. Lefatshe la rona kè lefatshe le legolo
thata. Rona kwano Borwa ga re le itse jaaka
le ntse kwa Bokone. Mme ka go tšena dikolô
re ithuta ka ga mafatshe. Re itse sengwe sa
lôna la kwa Bokone.

2. Lefatshe la Egepetô, le re balang ka ga lônâ mo Beibeleng, le teng mo lefatshing le la rona.

3. Jaanong fa gare ga rona le Egepetô go na le dikgwa tse dikgolo thata. Letsatsi la teng le mogote thata thata. Pula e na thata gôna.

4. Teng mo pulapuleng tse, O ka fitlhêla diphôlôfôlô tse dikgolo tsa lefatshe leno, ebong ditlou, dithutlwa le tse dingwe.

5. Polêlô ngwe ya tlou ké e, ya re, Tlou e ne e le phôlôfôlô e e sefathôgo se senyenyane jaaka ntša. Tsatsi le lengwe ya ya go nwa metsi kwa nokeng.

6. Ya re e sa nwa metsi kwa nokeng kwêna ngwe ya e tšhwara ka nkô. Jaanong go le kwêna go le tlou ké diphôlôfôlô tse di kwenneng thata, le ha tlou e le yôna e kgolo.

7. Tlou ya leka go šwatola nkô ya yôna mo menong a kwêna. Kwêna le yôna ya itsetsepêla mo metsing. Tlou ya gôga, ya gôga, ya gôga, ya re bofelong ya fenyâ kwêna.

8. Tlou e rile e itseba nkô ya yôna mo metsing, ya bôna e le selôpô, ebong selôpô se seteleletelele mo go yôna. Ké gôna ka moo gompíjeno tlou e nang le selôpô se setelele jaana. Pele e ne e le nkônyana fêla.

THUTÔ YA 23.

MAITIŠŌ.

Ka ga *Botshelô jwa Batswana*
Maitišô a ntlha

Monna	banna	banni	rrê	mmetli
bonnô	sennô	mannô	mmê	mmolai
monni	senni	dinnô	nna	mmopi

1. Monna o a nna. O nna kae? O nna mo sennong sa ga rrê.

2. A rrê o mmoneye? Ga ke itse, mme ke gopola jalo.

3. Mme a le wêna O ne wa mmôna, ha a se nna? E! Ke mmoneye e bile ke itse leina la gagwe.

4. Monnaô, êna o nna kae? Nnakê o nna kwa gae le rrakgadi.

5. Wêna O nna kae, mosimane? Rra, ke nna kwa morakeng le malomê.

6. Malomago o tlhola kae? Malomê o tlhola le mogolowê kwa morakeng.

7. Wêna O tlhola kae? Nna, ya re basimane ba bagolwane ba disitse matlhape, ke be ke disitse marôlê.

8. Matlhape le marôlê ké eng? Matlhape ké dikgomo ha di le dintsintsi jaaka tsa

moraka. Marôlê ké dinamane ha di le dintsi.

9. Mentla, wêna O itse Setšwana se se thata! O goletse kae? Nna ga kea golêla mo Sekgoeng; ke goletse kwa Botšwana.

10. A Batšwana bantsi kwa Botšwana? E! Bontsi jwa batho ké Batšwana, Makgoa a fale le fale.

11. Mentla, wêna ya re ha O bua, gongwe O re "mma," gongwe O re "mmê."

12. O boditse sentlê, ke tla go tlhalosetsa. Ya re ha motho a bitsa mmagwê, kgotsa a bua le êna, oa re, Mma! Le gona a re, Mma! Jaanong ke tlhpile, a nka ya sekolong? Mme jaana, ha a bua ka ga mmagwê kgotsa a bolêlêla mongwe ka ga mmagwê, ké gôna o tšhwanetseng go re. Mmê! jaaka jaana: Mmê o rile, nka ya sekolong.

13. Ke a itumêla, o nthutile puô etšho. Go siame, mme O tlê gape ka mošô.

THUTÔ YA 24.

MAITISÔ A BOBEDI

kokobetsa humanegile kgakgatha tsipatsipa
lentšwe itlhaganêla Nametsegang
Motshabadirê.

1. Mma, ke sa ya go bôna tsala ya me e e tšwang kwa Botšwana.

2. E, tsamaya ngwanaka! Mme ekete O ka mo raya, wa re, a go bolêlêlê ka ga maitsêo a bana ba teng kwa Botšwana.

3. Dumêla, tsala ya me! Ke nna yo gape. E, dumêla, monna! A na leina la gago e mang? Ke bidiwa Monametsi, mme tôta leina la me ke Nametsegang.

4. A leina le lentlê, ekete e ka bo e le la me. A kwa Botšwana ga le yo? Le ntse le teng.

5. Aitse, bo mma bana ba Batšwana ba rata bana ba bônê thata. O a fitlhêla ba ba rêta ka maina. Mosimane mongwe o teng, ga twe, Motshabadirê, mme mmagwê o mmitša "Motshatshaba." Mongwe ga twe, Pelonomi, mme mmagwe o mmitša "Peloyame." Kgotsa a re fêla, Simanesimanewame, mme Pelonomi a itse ha go bidiwa êna.

6. A bana ba teng, ba tšêna dikolô jaaka rona mono? Nyaa, ga ba tšene dikolô jaaka lona jaana, mme ba rutegile thata go lo gaisa.

7. Ba ka rutêga jang, ba sa tsene sekolô? Ba rutegile mo maitseong. Ga ba itse go nyatsa opê yo mogolo mo go bôna. Le ha e bile a humanegile, a bitiile, kgotsa a kgakgatha lešwê,

ga ba mo nyatse, gone ba rutilwe, gore motho yo mogolo ga se molekana wa bôna.

8. Ga ba itse go bušulosa molomo le batho ba bagolo, ha ba omangwa. Ngwana wa teng ha a rongwa ga a ke a gana le ha a sa itse motho yo. Sa gagwê ké go tsipatsipa, a itlhaganêla.

9. Ga ba itse go araba bagolo ka go re, Hoo kgotsa, Wa reng? Sa bônê ké go kokobetsa lentšwe, ba re, Mma, Rra, Malomê, Mangwane, le jalo jalo.

THUTÔ YA 25.

MAITIŠÔ A BORARO.

tšwelêlê simologa tšhapatsa moretlwa
 ipuapuêla phamola semangmang atlarêla
 ikokobetse.

1. Maabane re ne re ise re fetse ka ga bana ba Botšwana.

2. E, a ko tšwelêlêlê pele, tsala.

3. Ke ne ke sa bolêla ka ga maitšêô a bônê.

4. Gapê ga ba ke ba tšhapatsa fa pele ga

bagolo. Le ha e le go lwa, ga ba itse go lwêla mo gare ga motse mo bagolo ba leng teng, gonne mogolo mongwe le mongwe yo o ka ba bônang, o na le tšhwanêlô e e tletseng ya go ba ja ka moretlwa.

5. Bana ba teng ba bosisi mo bagolong. Ba ba tlotlile tâtâtôta.

6. Ga ba ke ba nna ba ikana ka leina la Modimo. Ga ba itse go mona monwana ba o šupa kwa legodimong. Ha ba ikana ba tle ba re fêla, Rure ké jalo.

7. Ga baa ithuta go ipuapuêla fêla le go aka. Ha ba bodiwa sengwe wa ntlha, ba se bolêla fêla jaaka se ntse; gonne ha ngwana a ka lôba sengwe, mme yo mongwe a bua nnete, thupa e ka felêla mo go ena.

8. Ha bagolo ba duletse mafoko, bana ba teng ba êma botlhê fêla, ba tšwele kwa ntlê ba ise ba tewe go twe ba tšwe.

9. Ga ba itse go phamola selô mo mothung. Ha ba naya mogolo sengwe, ba kopanya mabôgô, ba atlarêle ba ikokobetse, ba re, Selô ké se, rra, sé.

10. Bana ba teng ga ba itse go goa motho yo mogolo mo go bôna. Ha ba mmitša, ba tšhwanetse go mo tabogêla.

11. Ga ba ka ke ba re ba bôna mogolo a ja sengwe, ba mmitsa ba re, Semangmang, mpha!

12. Ke itumetse. Rure, ba a re gaisa. Ké bana ba ba siameng. Mme rona mono re a tle re bolêlêlwe kwa sekolong, gore re se ikanê ka Modimo. Go simologa gompijeno ke tla nna jaaka bôna.

THUTÔ YA 26.

MAITISÔ A BONÊ.

mpolêlêla rrêmogolo pelotlhomogi tlhophêga
matshenyana dimpanyana makolwane
barwetsana.

1. Mma, ke sa ya go bôna tsala ya me gapê! Mme gompijeno ke tla re, a mpolêlêlê ka ga botshelô jwa batho ba Batšwana.

2. Sala, sentlê, Mma!

3. Tsamaya sentlê, Simane wa ga mmagwê!

4. Dumêla gapê, tsala ya me. Gompijeno mpolêlêla ka ga botshelô jwa Batšwana ba kwa Botšwana.

5. E! Go siame, mme O reetsê sentlê. A O rata go ya teng?

6. E! Ke utlwile mmê a re, Ke tla ya go nna dinyaga di le nnê teng. Ke utlwile a re, Rrêmogolo o teng kwa Botswana.

7. Dilô di tharo tse botshelô jwa rona bo leng godimo ga tšona kwa Botswana; ké kgosi, le kgotla, le kgomo. Bontlê jwa teng ké ha o ka ya teng go jewa legwetla, pula e nelê.

8. Go na le batho teng ba ba nang le dikgomo tse dintsi, le galê bahumanegi le bônê ba ntse ba le teng. Mme ga baa tlhophêga.

9. Batswana ba tshela ka kgomo. Go nwa maši a kgomo, go jewa nama ya yôna, go tšwalwa tlalô la yôna.

10. Batswana ba pelotlhomogi. Ga ba lomeletse opê. Moeng a fiwa dijô, a newe borôbalô.

11. Bana ba teng, ké makolwane, ba kwenne. Ba gola sentlê.

12. Sejô se segolo sa basimane le barwetšana ké maši. Ba a nwa tôta, dimpanyana di be di nagmoge.

13. Mênô a bôna a kwennê ka ga ba je matshenyana a a bodisang mênô jaaka lona. Ga O ka ke wa utlwa, go twe, Mosimane o tle a ôpiwe ké leinô. Nyaa, nyaya! lebogologolo.

14. Sejô se sengwe se segolo ké nama, le sebube, le bodila.

15. Matlo a teng, ga a mantle jaaka a Sekgoa.

THUTÔ YA 27.

MAITISÔ A BOTLHANO.

tlhabêlwa tlhaolêle tlhagola atlhotšwe
morakanyana mangatana ngati duedisiwa
tsêêlwa.

1. Mong wa motse ké monna. Ké êna o laolang kwa sakeng.

2. Mokgwa o montlê wa Batšwana o mongwe ké o: Moeti o ne a tsêêlwa godimo, o ne a tlhabêlwa. O ne a sa duedisiwe dijô tse o di filweng.

3. Ha O le moeti, O no o bodiwa go re, O morwa mang? O tšwa kae? Ha O sena go fiwa dijô, O isiwe kgotla, O ye go dumedisa kgosi.

4. Ha moeti a rata go kopa bonnô mo motsing, o tšhwanetse go kopa kgosi. Kgosi, ha e le pelo, e mo amogêle, e be e mo tlhaolêle dikgomo gore a di e disetse.

5. Jaana, ha kgosi e tla go lekola moraka, e nne e tšhwaele monna yo kgomo, gore e be e re tsatsi lengwe a bo a na le morakanyana wa gagwê.

6. Mong wa motse ké êna yo o neng a o arabêla mo pakeng tšotlhe. Ha mongwe mo motsing wa gagwê a atlhotšwe ka molato, ké êna yo o tšhwanetseng go tšwa kgomo.

7. Mosadi o ne a laola mo lolwapeng. Ké êna yo o neng a apaya bogôbê le dijô tse dingwe.

8. Banna ba ne ba apaya mangatana kwa kgotla. Basadi ba apaya ngati kwa lolwapeng.

9. Ke gôna ka mo e neng e re ha monna a šule, Barolong ba re a fitlhwe kwa sakeng, kwa o neng a laola teng.

10. Mosadi ba re a fitlhwe mo lolwapeng, ka e le felô ga gagwê.

11. Monna, tirô ya gagwê e ne e le go disa matsomane le go šuga matlalô. Mosadi o ne a tthagola, a aga matlo, e le êna o dilang lolwapa.

THUTÔ YA 28.

MAITIŠO A BORATARO.

tšwêšwê tshaatshaa setšwiriri sekhutshana
tšhwarana kedikteêtane moeteledipele
lehutinyana.

1. Tsala ya me, tšwêšwê, a ko mpolêlêlê
go re, A bana ba teng kwa Botswana, baa tle
ba tshameke?

2. E! Ba tshmeka thata. Ke tla Go
bolêlêla mengwe ea metsamekô ya bôna.

3. Motshamekô mongwe ké go tshaatshaa.
Go epiwa mahutinyana, jaana a katelwe ka
mmu o o sé nang majê, e le mmu fêla. Ké
motshamekô wa basimane ba le babedi.

4. Sengwenyana se se phatsimang se a bo
se šubilwe mo lehutinyaneng lengwe. Ha yo o
tšhwanetseng gore a se šupê a ka se šupa, go bo
go tshaatshaa êna.

5. Ke a itumêla. Ke tla tshaatshaa le
nnakê kwa gae. Mpolêlêla motshamekô o
mongwe gape.

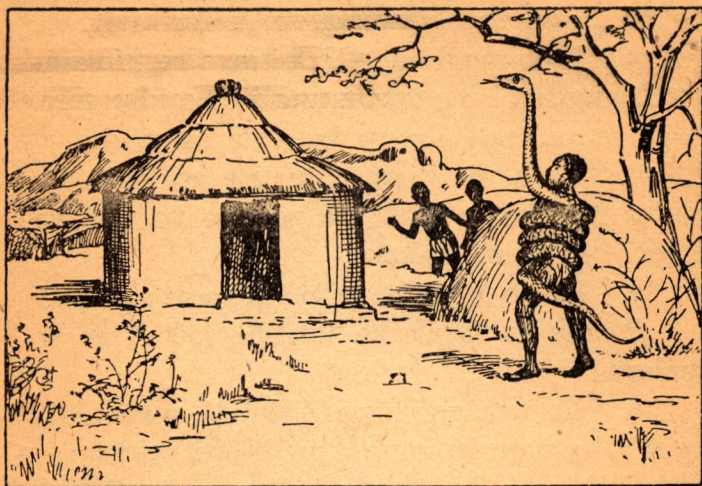
6. Reetsa! O mongwe ké go tlhaba
kadibe. O ké motshamekô wa basimane ba ba
setlhôpha.

7. Go epiwa kgêngwa; kgêngwa e ké yôna e e bidiwang kadibe. Basimane bangwe le ha ba ka nna lešomê, ba kgetla dišane. Dišane ké dithupa tse di botelele jwa leoto la motho go simolola fa lonaung go khutla fa nokeng. Dithupa tse di sêtiwa jaaka dimapô.

8. Basimane ba dišane ba êma lothêto, yo o tšhotseng kadibe a mo konope. Yo o mo tlhabileng ka lošane e nne êna yo o fentseng. Ké motshamekô o montle thata, ha batshameki ba o tlhaloganya. Setšwiririri se a tle ipônatsê.

9. Motshamekô o mongwe ké kedikeêtane. Batshameki ba tšhwarana ka mabôgô. Ngwana wa bofêlô go a twe, ké mojammu. Batshameki botlhe ba tshameka, ba tšhwaranye ka mabôgô, mme ba taboga, ba setse moeteledipele moragô. Ha ba sa itebetse, a ba kgopole se khutshane, gore wa bofêlô a yê go wêla golô go se fa.

THUTÔ YA 29.
MAITIŠO A BOŠUPA.

tlhatlhêla botlhalenyana lofêtlhō malepa
dinyōba dilothō kaediwa morwa-
modisamarôlê.

1. Tsala ya me, mpolêlêla go re, Lo itisa
jang kwa gae?

2. Maitišo a mantlê thata. Ya re basimane
ba sena go tlhatlhêla, e re ba sena go nêela ba
jelane nala.

3. Ba ratile go dira malepa le go tshameka
“Morwamodisamarôlê”.

4. Morwamodisamarôlê o tšwêla kwa ntlê,
ba bangwe ba le mo tlung. Ba ba mo tlung ba

bo ba supa sengwe fêla se yo o kwa ntlê o sa se itseng. Tšhwanêlô ya gagwê ké gore a tle go bolêla go re, go šupilweng.

5. Yo o mo tlung o tla bitsa, a re, Morwamodisamarólê! Yo o kwa ntlê a tle a ntse, a re. A ga se malepa! Gore a bo a tle mo tlung.

6. Yo o mo tlung a re, Ke go lepile ka ba ka itse, ke go lepile ka go lepa ka nkô ya gago? A ga se malepa!

7. Ke go lepile ka leišo? A ga se malepa!

8. Ke go lepile ka lofêtlhô lo? A ga se malepa!

9. Go nna go balwa dilô jalô, mme e tla re fêla ha yo o lepisang a re, Ntsha tse tšho, o di bolêlê; yo a ba a ntsha selô se se šupilweng a seô.

10. Malepa a a na le botlhalenana bongwe, mme ga bo bolêlwe, ka gonne molaô wa malepa o a re, Ha O rata go a itse, O a rekololê. Ga twe, ha O sa a rekolole, ga O ka ke wa a itse ka bonakô, fêla jaaka ha O ka kaediwa "Tlhôkwalwatsela", mme O duêla, ga twe, Ga O ka ke wa itse motlhang wa lônâ.

11. Gapê go itsisiwa ka dinyôba kgotsa dilothe, go re Sa re nyedi sa re tsêê? Ké lomaô. Sa gompâ gompâ, sa ya go tsalêla fale? Ké lekatane.

THUTÔ YA 30.

MAITISŌ A BOFELO.

ditlhomešô ribêga thôtsê itemoga phagê
mangana rurugile botlhale.

1. Dinyôba di dintsi thata, ha re di
tšhwere di ka re lašsa paeng.

2. Dingwenyana ké tse: Mogwê o mo
tlung, dinaô di ka fa ntle? Ke ditlhomešô tsa
ntlo, ka di tle di tlhage kafa ntlê ga ntlo.

3. Ka ribêga pitsa, ga ke itse gore badimo
ba tsênê ka kae? Ké thôtse ya lekatane.

4. Matlo a barwa a a sa tšwalweng? Ké
dinkô.

5. Ha re sena go tshameka ka dilothô re a
tle re tlhabe dinaane.

6. A ko ntlhabêlê engwe ya tse O di itseng.

7. Reetsa! A O itse phagê? E! Ke a e
itse.

8. Tsatsi le lengwe phagê mongwe a
itemoga ha a le mangana, mme ga twe, Ena ga
aa itse gore o mangana. A ithaya, a re o rurugile,
ké boruruga jo bo mo go êna.

9. Ga twe, A bo a ya go batla ngaka.
Ngaka ya bo e mmotsa gore o botlhoko kae,
Phagê a bo a re o rurugile ditlhaya.

10. Ngaka, ka e le botlhale, ya lemoga ha phagê a sé botlhoko. Ya bo e re a ye go bitsa bo phagê botlhe ba o ka ba bônang. Ké fa ngaka e raya phagê, e re, Ga O botlhoko, ba gaeno botlhe ba mangana. Ke gôna ba reng, Selô se mangana sika loo phagê.

THUTÔ YA 31.

DIMO LE MOSIMANE-WA-MATONG.

Lotlatlane mogatla tšutšuthele kôkôrôpô
Dimosejabatho Kgakala kgakalanyana
motlogolwakê mokogolwakê thuduku
mokoduô mokoduônyana mafurafura.

1. Ga twe, Bana bangwe ba kile ba ya kwa nokeng, ba ya go gêla balemi metsi. Ha ba fitlha kwa nokeng, ba tshameka gore go bo go nnê lotlatlana.

2. Ga bo go tla nonyane e ntlenyana fa go bôna. Ya ôpêla, ya re, Isang metsi go balemi! Isang metsi go balemi! Lo sé diwê! Ké nonyane, e beile mogatla tšutšuthele, molo-mo kôkôrôpô.

3. Bana ba kgatlêga, ba re, Hee! Nonyane e e ntlenyane jang! Ba bo ba e lelekisa.

4. Ha bosigo bo tšêna, ba bôna molelô, o

tuka kgakalanyana. Ba ya kwa go ôna, ba ithaya, ba re, Ké legae la rona.

5. Ba fitlhêla, e le ntlo ya ga Dimoseja-batho. Dimo a bo a ba raya, a re, Rôbalang fa, bo motlogolwakê. Ba rôbala.

6. Ba bo ba na le Mosimane-Wa-Matong, e le mosimane yo o botlhale.

7. Bosigo, a utlwa Dimo a sêbetsa mosadi, a re, Isto! Ba jaa ja, bo mokogolwakê!

8. E rile bosigo, Mosimanewamatong a ba a sêbetsa bana ba bangwe, a re, Banna, a re sieng! Dimo a re, o tla re ja.

9. Bosigo, bana ba tšoga, ba tsenya majê mo dikobong; fêla ha e sé a le mongwe wa seeleele yo o neng a gana go tšoga, a re, Nna ga ke gope, ke robetse monate mo tlung ya ga rrêmogolo.

10. Ba bangwe ba ngwêga. Dimo a tšoga bosigo, a tla ka selêpê. A rêma mo dikobong, a utlwa selêpê, se re, Thuduku! Dimo a re, Oaii . . . ! Yo o mokoduônyana yo. A rêma gapê, ga nna fêla jalo.

11. A tla mo go wa seeleele selêpê sa tsêna. A bo a re, Ntlogolwakê e e nondneng! Ke tla ja mafurafura.

12. Bana, lo bônê gore boeleele le go bisa go gakololwa go a bolaya.

Ga e ise e fêle.

THUTÔ YA 32.

DIMO LE MOSIMANEWAMATONG II.

lophêgô khurumolola tshêlêgêla Jikithi!
iphotlhere mašwenyana lenong gadika kgaoga.

1. Dimo a ba a besa lophêgô, a gadika mosimanyana wa seeleele.

2. Ha a re o khurumolola dikobô tse dingwe, o fitlhêla, e le majê fêla, bana ba ile.

3. A bo a re, Mosimanewamatong o ntirile dilô tse, ke tla mo tšhwara.

4. Dimo a bo a tshêlêgêla mo tseleng. Bana ba bo ba bôna thole tsa gagwe. Dimo a bo a re, Ke tla ba tšhwara, ké bale.

5. Bana ba bo ba bôna makala, ba a tabogêla.

6. E rile Dimo a atamêla, bana ba bo ba palama mokala. Mosimanewamatong a ba raya, a re, Ha Dimo a ka rêma mokala ono, e re fêla o wa, re be re tloîêla mo go o mongwe.

7. Dimo a tla a gaketse. A rêma mokala, a re, Jikithi! Mikala, kgaoga! E rile o wa, bana ba tloîêla mo go o mongwe.

8. Le ôna Dimo a o rêma, a re, Jikithi! Mokala, kgaoga! Ke ba jê! Mokala wa kgaoga, bana ba tloîêla mo go o mongwe. Ba dira jalo jalo, gore ba bo ba fitlhê mo go wa bofêlô.

9. Bana ba tšhoga, Dimo, êna a itumêla, a ntse a re, Jikithi! Mokala, ke bônê kwa ba tla tloîelang teng!

10. Lenong la bo le tla go ba phamola ka diphuka; Dimo a bo a boa a iphotlhere fêla. A re, Kookoo! Nna fêla yo o mašwenyana yole! Mme Lenong la gana, la isa bana kwa gae.

11. Ha le fitlha, la ya le malwapa, le kopa metsi. Batho ba nna ba le siêla; Fêla ha e sé mosadi mongwe yo, e rileng a le bôna a le konopa ka lofêtlhô, a re, Lenong le ké lônâ le itseng bana ba rona.

12. Lenong la bo le isa ngwana mongwe le mongwe kwa ga mmagwe, fêla ha e sé wa mosadi yo o le konopileng. Ena la mo latlhêla fêla, a ba a šwa.

THUTÔ YA 33.

DIANE TSA BO RRAETŠHÔ

1. Bana ba bua le Modimo.
 2. Ke Klongwa ké ntša ke e otlile.
 3. Nama tshitêla e thuba pitsa.
 4. A O tla ya magaleng ga bedi ?
 5. Tšhwene ga ipône mariba.
 6. Ga ke thata ke le nosi, ke thata ka ba bangwe.
 7. Go lela go tshitsha pelo.
 8. Maru ga sé pula, mosi ké ôna molelô.
 9. Ngwana o sa lelang, o šwêla tharing.
 10. Go segô ba ba sa ntse ba na le bo rrabô.
 11. Ke a mo itse! yo o segô, letshegô la gagwe ekete la phiri.
 12. Sé tshêgê yo o oleng, mareledi a sa le pele.
 13. Mabôgô a mantsi ke a rata tirong, dikgobeng ga ke a rate.
 14. Selô se mangana sika loo phagê.
-

THUTÔ YA 34.

LO TUMISENG MORENA.

1. Lo tumiseng Morêna ka difela!
Go gontlê jang, ha re mo ôpêlêla!
A re mmakeng! A re mmakeng!
2. Binang, binang difela tsa Modimo,
Di tlisetseng Morêna wa phatshimô
Re mo tlotleng! Re mo tlotleng!

3. A re leteng lobaka lo monate,
A re bakeng Modimo o leng Tate,
Go sa fêleng! Go sa fêleng!
 4. Mo lefatsheng re sa le baôpedi,
Ba sa tšhwaneng le bôna ba lesedi,
Kwa godimong, kwa godimong.
-